

Handreiking EVC-assessments

Landelijke werkgroep EVC-en
vrijstellingenbeleid lerarenopleidingen

Maart 2022

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Taakbeschrijving EVC-procedure	4
1.1 Procesfasen EVC-procedure.....	4
1.2 Taken EVC-intaker	6
1.3 Taken EVC-assessor.....	6
2. Profiel EVC-intaker en EVC-assessor	7
2.1 Profiel EVC-intaker	7
2.2 Profiel EVC-assessor	9
3. Landelijk beoordelingskader EVC-assessment.....	10
3.1 Inleiding.....	10
3.2 Opbouw van het EVC-assessmentdossier	10
3.3 Het formulier (zelf)beoordeling EVC.....	12
3.4 Tips en criteria voor bewijsvoering	16
4. Training ter voorbereiding op rol van EVC-intaker	18
5. Training ter voorbereiding op de rol EVC-assessor.....	19
6. Richtlijn voor professionalisering tot expert assessor	21
Inleiding.....	21
6.1 Het professionaliseringsprogramma voor assessoren.....	21
6.2 Professionaliseringstraject tot expert assessoren	23
6.3 Doelstellingen	25
Hoofdstuk 7 Addendum voor de Examencommissies	26
7.1 Inleiding.....	26
7.2 De vertaling van het EVC-Assessment naar het studieplan van de student.....	27
7.3 De Onderwijs- en examenregeling (OER).....	27

Inleiding

Richtlijnen voor EVC-intakers en assessoren in het kader van de EVC-Pilots

september 2021 – september 2022

In de notitie *Beleidsadvies vormgeving EVC-procedures lerarenopleidingen, 2021* van de landelijke werkgroep EVC- en vrijstellingenbeleid heeft de werkgroep een landelijke richtlijn voor de EVC-assessmentprocedure opgesteld. De Stuurgroep lerarenopleidingen van de Vereniging hogescholen heeft dit beleidsadvies in het kader van het *Bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen (okt. 2021)* in februari 2021 vastgesteld. Studiejaar 2021-22 staat in het teken van het uitvoeren van EVC-pilots bij diverse hogescholen om deze richtlijn te testen en deze zo nodig op basis van de resultaten bij te stellen.

Het uitgangspunt bij deze EVC-pilots is dat ze uitgevoerd gaan worden:

- door ervaren intakers en assessoren van de eigen hogescholen
- gebaseerd op de landelijk geldende bekwaamheidseisen, die vertaald zijn in concrete leerresultaten met daarbij behorende leeruitkomsten. In afwachting van de definitieve vormgeving van de leerresultaten en daarbij behorende leeruitkomsten per 2022, wordt uitgegaan van de bestaande programma's.
- met een eigen EVC-instrumentarium dat minimaal de volgende onderdelen bevat:
 - Deelnemershandleiding met daarin de beschreven Leeruitkomsten/Opleidingsdoelen/Onderwijseenheden met indicatoren / bekwaamheidseisen en uitleg hoe deze zijn aan te tonen.
 - Handleiding voor EVC-intakers en EVC-assessoren
 - Beschreven Assessmentprocedure (intake, evt. proeftoetsen, CGI)
 - Beoordelingskader voor assessoren
 - Het toevoegen van een format voor het assessmentdossier
 - Een duidelijke vertaling van het landelijke beoordelingskader (gebaseerd op de landelijk geldende bekwaamheidseisen) van het EVC assessment naar de eigen leeruitkomsten/eindtermen van de opleiding, die ter goedkeuring is voorgelegd aan de examencommissie (en bij voorkeur in een vroeg stadium met de examencommissie is besproken).

Deze notitie geeft handvatten op de volgende punten:

1. Taakbeschrijving per rol gekoppeld aan de processtappen in de EVC-procedure
2. Het benodigde profiel en de kenmerken van de twee rollen
3. Landelijk beoordelingskader assessments op basis van de bekwaamheidseisen
4. Leidraad voor een dagdeel informeren en trainen op de procedure
5. Professionalisering

1. Taakbeschrijving EVC-procedure

1.1 Procesfasen EVC-procedure

Voor de poort:

1. Voorlichting algemeen

De potentiële student krijgt voorlichting over de mogelijke deeltijdse opleidingsroutes via website, informatiefolder of tijdens een open dag. Hierbij is het van belang de potentiële student een zo breed mogelijk overzicht te geven van mogelijke trajecten die passen bij de opleidingsbehoefte zodat een weloverwogen keuze gemaakt kan worden.

2. Opleidingsintake en voorlichting EVC- procedure

Indien de potentiële student kiest voor een deeltijdse opleidingsvariant vindt het normale intakegesprek plaats, maar daarin wordt nu ook de specifieke informatie over de mogelijkheden van een EVC-procedure gegeven (o.a. hoe een aanvraag in zijn werk gaat en wat voorwaarden zijn). Op basis van de intake wordt advies gegeven over het wel/niet aanvragen van een eventuele EVC-procedure.

Na de poort:

3. Aanvraag EVC- procedure

De student vraagt zelf de EVC-procedure aan middels het aanvraagformulier EVC-procedure. Bij het aanvraagformulier levert de student een actueel CV. Op basis van het aanvraagformulier en CV wordt door het assessmentbureau bepaald of de student in aanmerking komt voor de EVC-procedure (bij verwachting dat de EVC-procedure ten minste 15 studiepunten aan validering kan opleveren). Bij akkoord start fase 4.

4. Portfoliofase

In deze fase werkt de student aan zijn EVC-portfolio en verzamelt de bewijsmaterialen in een portfolio conform de richtlijnen en portfolioformat (zie bijlage 4). Hierbij kan de student ondersteund worden door de EVC-coach of door een portfoliotraining. Vervolgens wordt het assessmentportfolio ingeleverd bij het assessmentbureau/organisatie die het assessment regelt. Hiermee is de officiële aanvraag voor het assessment een feit.

5. EVC-assessmentfase

Het assessment bestaat uit verschillende stappen:

Processtap	Beschrijving	Betrokkenen
1. Assessmentfase 1: portfolio-assessment	Beoordeling van het portfolio	<ul style="list-style-type: none"> assessmentbureau (organisatie en planning, check op volledigheid portfolio) EVC-assessoren Student
2. Assessmentfase 2: assessmentgesprek / Criteriumgericht Interview (CGI)	Beoordelend gesprek met de student	<ul style="list-style-type: none"> assessmentbureau (organisatie en planning) EVC-assessoren Student
3. Algemene rapportagefase	De EVC-assessoren rapporteren bevindingen en onderbouwde oordelen en geven advies over de validering van de opleidingsspecifieke (onderdelen van) onderwijseenheden of eenheden van leeruitkomsten.	<ul style="list-style-type: none"> EVC-assessoren
4. Vertaling opleidingsspecifieke validering	Het assessmentbureau archiveert de EVC-rapportage en zorgt dat het rapport naar de opleidingsspecifieke intaker/EVC-assessor wordt gestuurd en daarna naar de examencommissie. Op basis van de algemene EVC-rapportage, waarin een vertaling is gemaakt van het landelijke beoordelingskader naar de leeruitkomsten, wordt door de opleidings-specifieke intaker/EVC-assessor geadviseerd over welke (onderdelen van) onderwijseenheden of eenheden van leeruitkomsten van de betreffende opleiding vrijgesteld kunnen worden.	<ul style="list-style-type: none"> Coördinator Assessmentbureau Opleidingsspecifieke EVC-assessor en/of intaker
5. Besluit examencommissie validering	Op basis van de algemene EVC-rapportage en het opleidingsspecifieke advies over vrijstellen van de onderwijseenheden of eenheden van leeruitkomsten, besluit de examencommissie over vrijstelling en zorgt voor toewijzing hiervan.	<ul style="list-style-type: none"> Examencommissie

1.2 Taken EVC-intaker

De EVC-intaker geeft algemene voorlichting aan de potentiële student over mogelijke opleidingsroutes. Hierbij is het van belang de potentiële student een zo breed mogelijk overzicht te geven van mogelijke trajecten die passen bij de opleidingsbehoefte zodat een weloverwogen keuze gemaakt kan worden.

Indien de potentiële student kiest voor een deeltijdse opleidingsvariant dan voert de EVC-intaker het intakegesprek, waarin nu ook specifieke informatie wordt gegeven over de mogelijkheden van een EVC-procedure, hoe een aanvraag in zijn werk gaat en wat voorwaarden zijn. Op basis van de intake geeft de EVC-intaker advies over het wel/niet aanvragen van een eventuele EVC-procedure.

1.3 Taken EVC-assessor

De EVC-assessor beoordeelt op basis van de aangeleverde documentatie met verantwoording (het portfolio) en het EVC-assessmentgesprek of en zo ja welke bekwaamheden op basis van het EVC-assessment gevalideerd kunnen worden en op welk niveau. De EVC-assessor rapporteert hierover en geeft ontwikkelingsgerichte feedback.

Op basis van deze beoordeling wordt door de opleidingsspecifieke intaker of opleidingsspecifieke EVC-assessor een vertaling gemaakt van het landelijke beoordelingskader naar (onderdelen van) onderwijseenheden of eenheden van de leeruitkomsten en wordt een advies gegeven over welke onderdelen vrijgesteld kunnen worden. De examencommissie accordeert dit advies.

2. Profiel EVC-intaker en EVC-assessor

2.1 Profiel EVC-intaker

Het profiel van de EVC-intaker gaat uit van drie vaardigheden waarover de EVC- intaker dient te beschikken:

- Informatievaardig
- Gespreksvaardig
- Rapportagevaardig

De vaardigheden worden in het profiel toegelicht.

De EVC-intaker is geprofessionaliseerd/geschoold in het herkennen van informele leerervaringen en kan de student adviseren over een eventuele EVC-procedure. Hij/zij voldoet aan onderstaand profiel.

1. Bekwaamheid: informatievaardig

De *EVC-intaker* is in staat om in een intakegesprek de student te bevragen, informele leerervaringen te herkennen en te adviseren over een EVC-procedure en te informeren over het vervolgtraject.

De EVC-intaker:

- is bekend met de EVC-procedure en licht deze zo nodig toe tijdens het intakegesprek.
- heeft inzicht in de bekwaamheden die uitgangspunt zijn voor het beroep leraar en die als basis voor het EVC assessment dienen, maar is ook op de hoogte van de vertaling van deze bekwaamheden naar de leeruitkomsten van de betreffende opleiding zodat de intaker de potentiële student gericht kan adviseren.
- hanteert de voorgeschreven methodieken en aantekeningformulieren voor het verzamelen van informatie.
- stelt vast of er voldoende grond is voor een vervolgactie en adviseert de student hierin.

2. Bekwaamheid: gespreksvaardig

De *EVC-intaker* is in staat om een veilige omgeving te bieden, waarin hij/zij de student faciliteert om zijn ontwikkeling en bekwaamheden zichtbaar te maken in een EVC-procedure.

De EVC-intaker:

- leeft zich in en schept een coöperatieve sfeer waarbinnen de student wordt uitgenodigd het maximale van zichzelf te laten zien.
- sluit aan bij de leerbehoefte van de student: neemt het leren van de student als uitgangspunt, zowel het reeds geleerde als het nog te leren.
- stimuleert de student om voorbeelden te verwoorden en te documenteren die de doorgemaakte ontwikkeling en de daarbij horende bekwaamheidsniveaus illustreren.
- luistert, vat samen en vraagt door.
- stuurt zichzelf bij op basis van inzicht in eigen vooroordelen, subjectiviteit en oordeelsvorming.
- is in staat om de student op een constructieve, motiverende wijze feedback te geven over het vervolgtraject na de intake.

3. Bekwaamheid: rapportagevaardig

De EVC-*intaker* kan het advies onderbouwen en is in staat om de student op een constructieve en motiverende wijze feedback te geven over het vervolgtraject na de intakefase.

De EVC-intaker:

- is in staat op een duidelijke en constructieve manier terugkoppeling te geven aan de potentiële student.
- is in staat een duidelijk, gedetailleerd en gestructureerd advies op te stellen.
- is in staat een advies te geven in relatie tot de leeruitkomsten van de opleiding.

2.2 Profiel EVC-assessor

Assessoren worden door de examencommissie van de lerarenopleiding benoemd als examinator én voldoen aan de eisen zoals beschreven in het landelijk assessorenprofiel (zie hieronder). De EVC-assessor beoordeelt op basis van de aangeleverde documentatie met verantwoording en het EVC-assessmentgesprek of en welke bekwaamheden op basis van het EVC assessment gevalideerd kunnen worden en op welk niveau. De EVC-assessor rapporteert hierover en geeft ontwikkelingsgerichte feedback.

Hieronder volgt het landelijk vastgestelde assessorenprofiel (LOBO en ADEF).

Basiskwalificatie EVC-assessor

De EVC-assessor:

- beschikt over relevante en brede expertise en praktijkervaring op het domein van de opleiding;
- is werkzaam in de opleiding (interne assessor) of in een relevante beroepspraktijk (externe assessor);
- heeft ruime ervaring met het begeleiden van hbo-stagiairs of startende collega's;
- heeft hbo-diploma of hoger behaald;
- is klantgericht en geïnteresseerd in de professionele ontwikkeling van de (potentiële) student;
- werkt efficiënt, accuraat en komt afspraken na;
- communiceert op toegankelijke en overtuigende wijze, zowel mondeling als schriftelijk;
- is legergericht: is bereid te investeren in zichzelf.

De genoemde kwalificatie is tevens de basis voor de selectie van assessoren.

Kwaliteiten EVC-assessor

De EVC-assessor is in staat om inhoudelijk en op professionele wijze te beoordelen of en welke bekwaamheden van de student gevalideerd kunnen worden. Omdat de ontwikkeling en beoordeling aan de hand van zeer diverse praktijksituaties en bijbehorende bewijsstukken kan plaatsvinden, is het vooral van belang dat een assessor blijk geeft 'de wereld achter de indicatoren' te kennen. D.w.z. dat hij/zij bekwaamheden kan relateren aan uiteenlopende praktijksituaties en gedrag.

Gedragsindicatoren

De EVC-assessor:

- brengt structuur aan in het assessmentgesprek;
- creëert een sfeer waarin de student volledig tot zijn recht kan komen;
- past verschillende vraag- en gesprekstechnieken op het juiste moment toe om:
 - o de bekwaamheid van de kandidaat doelgericht te achterhalen;
 - o regie te houden in gesprek;
- relateert ervaringen, werkwijze en bewijzen die de kandidaat inbrengt, aan relevante competentiecriteria;
- herkent bewijzen als bruikbaar bewijs;
- komt tot een onderbouwd eindoordeel en brengt dit op overtuigende en constructieve wijze over;
- geeft ontwikkelingsgerichte feedback;
- legt het oordeel op toegankelijke wijze vast in een rapportage
- gaat adequaat en klantgericht om met eventuele bezwaren tegen het eindoordeel

3. Landelijk beoordelingskader EVC-assessment

3.1 Inleiding

In het geval van een EVC-assessment binnen een lerarenopleiding maken kandidaat en assessor gebruik van een landelijk eenduidig kader op basis waarvan assessoren de bewijzen van de kandidaat beoordelen. Het format hiervoor is bedoeld om dat landelijk eenduidige kader hanteerbaar te maken voor het aanleveren van bewijsstukken en reflectie door de kandidaat en het beoordelen van het bewijs van de kandidaat door de assessor(en).

Het format is opgesteld conform het landelijk vastgestelde EVC-beleid¹ en opgebouwd rond de drie bekwaamheidsgebieden van de leraar: pedagogische, (vak)didactische en vakinhoudelijke bekwaamheden. De drie bekwaamheidsgebieden zijn aangevuld met de thema's die in de desbetreffende kennisbasis zijn benoemd.

Kandidaat en assessor(en) kunnen aan het format inhoudelijke en procedurele steun ontleen zodat de kandidaat de bewijsvoering adequaat organiseert en de assessor deze bewijsvoering beoordeelt.

Algemene tip aan de kandidaat is om bij het omschrijven van de bewijsstukken een STARRT-formulier (zie bijlage 1) te gebruiken om te reflecteren op de waarde van het betreffende bewijsstuk ten opzichte van de specifieke bekwaamheid waar het bewijsstuk voor is bedoeld.

De inhoud van de te beoordelen onderdelen waar het format op is gebaseerd, is zoveel mogelijk gebaseerd op dat wat gemeenschappelijk is, nl. de landelijke kennisbasis en de bekwaamheidseisen van de leraar. De inkleuring hiervan door de instelling kan zichtbaar worden in de leeruitkomsten waar binnen een instelling mee gewerkt wordt.

3.2 Opbouw van het EVC-assessmentdossier

Het EVC-assessmentdossier bestaat uit drie onderdelen: het cv en de motivatie van de kandidaat, de zelfbeoordeling van de kandidaat t.a.v. de drie bekwaamheidseisen en de bewijsstukken incl. de bijbehorende, ingevulde STARRT-formulieren.

- 1) Het **Curriculum Vitae (CV)** biedt informatie over de kandidaat: persoonlijke gegevens, genoten onderwijs (geef aan of je het diploma hebt behaald!), overige leerervaringen (relevante cursussen, scholing, niet afgemaakt onderwijs), werkervaring, overige ervaringen (vrijwilligerswerk, burgerschap) motivatie om leraar te worden,.
- 2) **Zelfbeoordeling** t.o.v. de bekwaamheidseisen (zie bijlage 2) waarin de kandidaat laat zien hoe hij/zij zichzelf beoordeelt t.a.v. deze bekwaamheden². Met de kennis en kunde ten aanzien van de bekwaamheden presenteert de kandidaat de mate waarin hij/zij meent het functioneren als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Bewijsstukken. In dit deel van het assessmentdossier zijn de bewijsstukken opgenomen waarnaar wordt verwezen vanuit het CV en de zelfbeoordeling. Elk bewijsstuk is voorzien van een STARRT-formulier om de benodigde toelichting te geven bij het bewijsstuk. In dit onderdeel worden ook een kopie van het paspoort en kopieën van relevante, behaalde diploma's en certificaten opgenomen. Zie bijlage 3 voor enige toelichting en tips.

¹ EVC-beleid lerarenopleidingen, januari 2021.

² Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel en het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES in verband met de herijking van de bekwaamheidseisen voor leraren en docenten, 16 maart 2017.

Het STARRT-formulier

STARRT-formulier bij de bekwaamheid

Titel bewijs:

Relevant voor: [welke bekwaamheid of specifiek onderdeel daarvan?]

Geef een korte toelichting op de situatie waarin het bewijs tot stand is gekomen door de onderstaande vragen te beantwoorden. Voeg het ingevulde blad bij het bewijs in je portfolio.

	Naam opdrachtgever/werkgever:
	Datum: <i>[wanneer was deze situatie?]</i>
S	Situatie: beschrijf de aanleiding en het doel van de opdracht/taak:
T	Taak: beschrijf de exacte taak/opdracht die je had en je rol/functie daarin. Geef tevens aan of het hier een complexe taak betrof of niet, en waaruit dat bleek.
A	Activiteiten: beschrijf de activiteiten die achtereenvolgens zijn ondernomen in het kader van deze opdracht. Geef tevens aan welke activiteiten daarvan voor jouw rekening kwamen.
R	Resultaat: beschrijf het resultaat van de opdracht.
R	Reflectie: hoe is dat resultaat ontvangen door verschillende betrokkenen (opdrachtgever, klanten/cliënten, etc.). Wat is er vervolgens met dat resultaat gebeurd?
T	Transfer: wat is de "leeropbrengst" geweest <i>voor jezelf</i> ? Wat zou je een volgende keer bij een vergelijkbare opdracht hetzelfde aanpakken en/of wat anders. Waarom? Denk met name aan de transfer naar de beroepscontext waarvoor de opleiding specifiek bedoeld is.
	Eventuele toelichting: <ul style="list-style-type: none">- Referenties- Literatuur

3.3 Het formulier (zelf)beoordeling EVC

Naam kandidaat		
School		
Naam assessor 1		
Naam assessor 2		
Datum		
Bekwaamheidseis 1: de vakinhoudelijke bekwaamheid leraar of docent		voldaan/ niet voldaan
<p>Vakinhoudelijk bekwaam betekent dat de leraar of docent in ieder geval:</p> <ol style="list-style-type: none"> De inhoud van haar/zijn onderwijs beheerst. Boven de leerstof staat. De leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat haar/zijn leerlingen die kunnen leren. Vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap. Kan bijdragen aan de algemene vorming van haar/zijn leerlingen. Haar/zijn vakkennis en -kunde actueel houdt. 		
Motivering		Verwijzing bewijsstukken
<p><i>[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]</i></p>		
Bekwaamheidseis 2: de vakdidactische bekwaamheid		voldaan/ niet voldaan
<p>Vakdidactisch bekwaam algemeen betekent dat de leraar of docent:</p> <ol style="list-style-type: none"> De vakinhoud leerbaar maakt voor haar/zijn leerlingen, in afstemming met de collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van de school. De vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten. De vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn: <ol style="list-style-type: none"> Hij/zij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen. Bij de uitvoering van het onderwijs volgt hij/zij de ontwikkeling van de leerlingen. Hij/zij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden. Hij/zij stelt op basis van haar/zijn analyse zo nodig haar/zijn onderwijs didactisch bij. Hij/zij laat haar/zijn onderwijs met de tijd mee gaan. <p>De leraar of docent is vakdidactisch bekwaam wat betreft kennis, indien hij/zij ten minste:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kennis heeft van verschillende leer- en onderwijstheorieën die voor de onderwijspraktijk relevant zijn en die hij/zij kan herkennen in het leren van de leerlingen. Verschiedende methodes en criteria kent waarmee hij de bruikbaarheid ervan voor haar/zijn leerlingen kan vaststellen. Verschiedende manieren kent om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen. De methode kan aanvullen en verrijken. Weet hoe een leerplan in elkaar zit en de criteria kent waaraan een goed leerplan moet voldoen. Kennis heeft van digitale leermaterialen en leermiddelen en de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan kent. De verschillende didactische leer- en werkvormen en de psychologische achtergrond daarvan 		

<p> kent.</p> <p>h. De criteria kent waarmee de bruikbaarheid daarvan voor haar/zijn leerlingen kan worden vastgesteld.</p> <p>i. Verschillende doelen van evalueren en toetsen kent.</p> <p>j. Verschillende, bij de doelen als bedoeld in onderdeel i, passende vormen van observeren, toetsen en examineren kent.</p> <p>k. Toetsen kan ontwikkelen, toetsresultaten kan beoordelen, analyseren en interpreteren en de kwaliteit van toetsen en examens kan beoordelen.</p> <p>l. Bruikbare en betrouwbare voortgangsinformatie kan verzamelen en analyseren en op grond daarvan haar/zijn onderwijs waar nodig kan bijstellen.</p> <p>m. Zich theoretisch en praktisch heeft verdiept in de vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij/zij werkzaam is.</p> <p>De leraar is vakdidactisch bekwaam wat betreft kunde indien de leraar of docent ten minste:</p> <p>a. onderwijs kan voorbereiden, wat betekent dat hij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. doelen kan stellen, leerstof kan selecteren en ordenen; 2. samenhangende lessen kan uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen; 3. passende en betrouwbare toetsen kan kiezen, maken of samenstellen; <p>b. onderwijs kan uitvoeren en het leren kan organiseren, wat betekent dat hij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. een adequaat klassenmanagement kan realiseren; 2. aan leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk kan maken en leerlingen kan motiveren om deze te halen; 3. de leerstof aan zijn leerlingen begrijpelijk en aansprekend kan uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen; 4. doelmatig gebruik kan maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen; 5. de leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof kan laten verwerken, daarbij variatie aanbrengen en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen; 6. de leerling kan begeleiden bij die verwerking, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak; 7. samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid stimuleren; <p>c. onderwijs kan evalueren en ontwikkelen, wat betekent dat hij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de voortgang kan volgen, de resultaten kan toetsen, analyseren en beoordelen; 2. feedback kan vragen van leerlingen en deze feedback tezamen met zijn eigen analyse van de voortgang kan gebruiken voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces; 3. leerproblemen kan signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen kan zoeken of doorverwijzen; 4. advies kan vragen aan collega's of andere deskundigen; 5. weet wanneer en hoe hij advies kan geven; 6. hierbij gebruik kan maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals supervisie en intervisie; 7. zijn didactische aanpak en handelen kan evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen; 8. kan bijdragen aan pedagogisch-didactische evaluaties in zijn school en deze in afstemming met zijn collega's kan gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school; 9. de inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijs kan uitleggen en verantwoorden; 10. in staat is tot kritische reflectie op zijn eigen pedagogisch-didactisch handelen. 	
<p>Motivering</p>	<p>Verwijzing bewijsstukken</p>

<p>[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]</p>	
<p>Bekwaamheidseis 3: de pedagogische bekwaamheid</p>	<p>voldaan/ niet voldaan</p>
<p>Pedagogische bekwaamheid betekent dat de leraar of docent:</p> <ol style="list-style-type: none"> Met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor de leerlingen kan realiseren. De ontwikkeling van de leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop het eigen handelen afstemt. Bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen. Haar/zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met de collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerlingen tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen. Haar/zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd. <p>De leraar is pedagogisch bekwaam wat betreft kennis, indien hij ten minste:</p> <ol style="list-style-type: none"> kennis heeft van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en die kennis kan betrekken op zijn pedagogisch handelen; kennis heeft van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en die kan betrekken op zijn pedagogisch handelen; kennis heeft van veelvoorkomende ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen en gedragsstoornissen; weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond en weet hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs; zich theoretisch en praktisch heeft verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is. <p>De leraar of docent is pedagogisch bekwaam wat betreft kunde, indien hij ten minste:</p> <ol style="list-style-type: none"> groepsprocessen kan sturen en begeleiden; vertrouwen kan wekken bij zijn leerlingen en een veilig pedagogisch klimaat scheppen; ruimte kan scheppen voor leren, inclusief het maken van vergissingen en fouten; verwachtingen duidelijk kan maken en eisen stellen aan leerlingen; het zelfvertrouwen van leerlingen kan stimuleren, hen kan aanmoedigen en motiveren; oog heeft voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen en daar recht aan doet; ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen en gedragsstoornissen kan signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen; zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen kan uitleggen en verantwoorden; zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn; in staat is tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie; zijn eigen grenzen kan bewaken. 	
<p>Motivering</p>	<p>Verwijzing bewijsstukken</p>
<p>[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]</p>	

Thema's kennisbasis	
<i>Dit onderdeel moet per opleiding ingevuld worden zodat de kandidaat kan aangeven welke kennisthema's hij/zij 'niet/deels/volledig' beheerst en waar dat uit kan blijken.</i>	
Handtekening assessor 1	
Handtekening assessor 2	

3.4 Tips en criteria voor bewijsvoering

Criteria bewijsmateriaal

Naast het beschrijven van situaties met behulp van de STARRT-methode neem je **ook** bewijzen op in je portfolio. De evidentie van de bewijzen wordt gewogen aan de hand van de volgende eigenschappen:

- **Authenticiteit** van een bewijs wil zeggen dat je nagaat of een bewijs authentiek is (is de ervaring echt en betrouwbaar). Bewijzen geschreven door anderen over jou hebben een grote authentieke waarde, bijvoorbeeld feedback van je begeleider over een gedeelte van een les dat jij verzorgd hebt. Als je zo'n beschrijving laat ondertekenen is de authenticiteit nog groter. Ook eigen beschrijvingen en producten kunnen heel authentiek zijn, daarbij geldt: hoe concreter, hoe beter. Assessoren kunnen doorvragen bij een bewijs om zo vast te stellen dat het bewijs echt is.
- **Actualiteitswaarde**: het bewijs weerspiegelt het huidige bekwaamheidsniveau: het bewijs wat je levert is recent. Het bewijs laat zien waar je nu bevindt in dit bekwaamheidsgebied. Je kunt (eventueel) (nieuwe) leervragen voor een bepaald bekwaamheidsgebied toevoegen.
- **Relevantie**: de mate waarin de bewijzen de meest belangrijke elementen van het bekwaamheidsgebied dekken. Hoe specifieker, hoe relevanter. Oftewel: laat het bewijs écht zien dat je de bekwaamheid bezit?
- **Kwantiteit** heeft betrekking op het aantal maanden, jaren ervaring in een bepaald competentiedomein, of de hoeveelheid relevante trainingen en andere opleidingservaringen.
- **Variatie** in contexten: hoe groter de variatie in handelings- en opleidingscontexten, hoe groter de kans dat bekwaamheden ontwikkeld zijn. Dit wil zeggen dat als je bewijzen toont uit verschillende voor jou kenmerkende situaties, je beter kunt laten zien dat je je hebt ontwikkeld in dit bekwaamheidsgebied.

Bewijskracht

De bewijskracht van je materiaal kun je versterken door:

- aan te geven wat je precies met dit materiaal wilt bewijzen (maak een vergelijking met de betreffende bekwaamheidseis)
- concrete situaties te beschrijven
- te focussen op je eigen professioneel handelen en het effect daarvan op anderen
- een verantwoording te geven: waarom heb je het juist zo gedaan? Van welke kennis en vaardigheden heb je daarbij gebruik gemaakt?
- verbanden te leggen met ervaringen van anderen en theorie
- je materiaal vergezeld te laten gaan van reflectie: bijvoorbeeld m.b.v. STARRT
- ook ervaringen, feedback en oordelen van anderen weer te geven (+ jouw reflectie daarop)
- meerdere oordelen te laten zien
- ook je ontwikkeling te laten zien. Dat kan bijvoorbeeld door materiaal van een of twee jaar geleden te vergelijken met heel recent materiaal.

Jij bepaalt zelf welk bewijsmateriaal je opneemt. Je gaat zelf na wat je relevant vindt voor de bekwaamheidseisen waarop je beoordeeld gaat worden.

Voorbeelden van bewijzen:

- diploma's / certificaten
- getuigschriften
- publicaties
- producten zoals bijv. werkstukken, verslagen, schema's
- lesplannen
- eigen ontworpen toetsen
- eigen ontworpen creatieve werkvormen
- leerling enquêtes
- audiovisueel materiaal zoals o.a. geselecteerde onderwijsfragmenten of een presentatie. Houdt de criteria hierboven genoemd in het achterhoofd.

N.B. Over de motivatie:

- beschrijf wat je heeft gemotiveerd om docent te worden en waarom je juist voor dit schooltype en schoolvak hebt gekozen. Beschrijf hierbij ook wat jij belangrijk vindt in het onderwijs en het docentschap in je gewenste vak/type en waarom je dat vindt. Daarbij kun je bv. denken aan:
- - wat je belangrijke waarden in het onderwijs vindt.
- - wat je als docent wilt bereiken en waar je voldoening in vindt.
- - hoe je met leerlingen wilt omgaan, als individuen en als groep.
- - wat, hoe waarom je ze wilt laten leren.
- - hoe je met collega's wilt samenwerken.
- - hoe je jezelf als docent wilt (blijven) ontwikkelen.

4. Training ter voorbereiding op rol van EVC-intaker

Hierbij wordt een handreiking voor een korte training (1 dagdeel) gegeven die aansluit bij het profiel van EVC-Intaker. Het profiel gaat uit van drie vaardigheden waarover de EVC-intaker dient te beschikken:

- Informatievaardig
- Gespreksvaardig
- Rapportagevaardig

De training wordt ingekleurd met eigen authentiek materiaal waardoor de training voor de eigen intakers herkenbaar en betekenisvol wordt. De toepasbaarheid van de ingebrachte casussen is hierdoor groot.

De opzet van de training kan er als volgt uitzien:

A. Voorbereidende opdracht:

- Intakers lezen de notitie *Beleidsadvies vormgeving EVC-procedures lerarenopleidingen, 2020*.
- Intakers krijgen een geanonimiseerd CV en motivatie aangevuld met eventueel bewijsmateriaal van de potentiële student opgestuurd. Ze maken een eerste inschatting wat dit zou betekenen voor de gerichte vervolprocedure voor de potentiële student. Mogelijke opties zijn:
 - o Geen feitelijke bewijzen of leerervaringen;
 - o Feitelijke bewijzen (diploma's, certificaten)
 - o Andere leerervaringen

De EVC-intaker verantwoordt waarom hij wel/niet doorverwijst naar EVC-assessment

B. Trainingdagdeel Intakers EVC-Pilot

Informatievaardig

- Delen van gemaakte inschattingen
- Overeenkomsten en verschillen
- Plenaire afstemming

Gespreksvaardig

- Doornemen anoniem CV
- Intake met acteur uitspelen
- Collegiale consultatie ronde op gesprekstechnieken, regie en advies

Rapportagevaardig

- In 2-tallen uitwerken van advies
- Terugkoppeling aan acteur
- Plenaire afstemming over advies landelijke bekwaamheidseisen

Vragen die daarbij aan bod komen zijn:

- Hoe maak je met de potentiële student een reële inschatting van de tijd die het EVC-assessment en de voorbereiding daarop gaat kosten in relatie tot wat het kan opleveren?
- Hoe zien de procedure en het tijdpad van het EVC-assessment eruit?

5. Training ter voorbereiding op de rol EVC-assessor

Uitgangspunt is dat de assessoren die participeren in de EVC-pilots al geschoold en gecertificeerd zijn middels een training die de volgende elementen bevat:

- Theorie
- Opbouwen assessorenportfolio
- Beoordeling door een externe beoordelaar van de assessmentvaardigheden in de praktijk
- Beoordeling door een externe beoordelaar van de rapportagevaardigheden
- CGI op basis van het assessorenportfolio door 2 assessorenbeoordelaars

Hierbij wordt een handreiking gedaan voor het informeren en trainen van de EVC-assessor ter voorbereiding op de EVC-pilot.

A. Voorbereidende opdracht:

- Assessoren lezen de notitie *Beleidsadvies vormgeving EVC-procedures lerarenopleidingen, 2020*.
- Assessoren krijgen een geanonimiseerd CV, advies van EVC-intaker en bewijzenportfolio van de student opgestuurd. Assessoren bereiden het CGI voor.

B. Trainingsdagdeel Assessoren EVC-Pilot

Informatievaardig

- Delen van gemaakte voorbereidingen
- Overeenkomsten en verschillen
- Plenaire afstemming

Gebruik eigen instrumentarium gebaseerd op eigen curriculum

- Delen van gebruikte materialen
- Overeenkomsten en verschillen
- Plenaire afstemming

Gespreksvaardig

- CGI met acteur uitspelen
- Collegiale consultatieronde op gesprekstechnieken, regie en advies

Rapportagevaardig

- Hanteren van het landelijk EVC-beoordelingskader
- In 2-tallen uitwerken van rapport/advies gericht op bekwaamheidseisen
- Terugkoppeling aan acteur
- Plenaire afstemming over advies landelijke bekwaamheidseisen

Vragen die in de Handleiding voor EVC-intakers zouden kunnen staan om te bepalen of de potentiële kandidaat klaar is voor een EVC-assessment:

- Kan ik voldoende bewijsmateriaal voor het aantonen van de bekwaamheidseisen verzamelen gebruik makend van mijn ervaringen?
- Kan ik het bewijsmateriaal hiervan overleggen?
- Heb ik feedback ontvangen? Ben ik in staat de resultaten daarvan te betrekken in mijn zelfreflectie?
- Welke bewijzen en producten ga ik inbrengen?
- Aan welke bekwaamheidseisen ga ik mijn bewijs koppelen?
- Ben ik in staat om mijn zelfreflectie te verwoorden (bijvoorbeeld via de STARRT-methode)?
- Kan ik dit ook theoretisch onderbouwen? Ben ik in staat om dit te baseren op verschillende actuele bronnen?
- Ben ik in staat de bekwaamheidseisen aan te tonen in concreet waarneembaar gedrag?
- Kan ik voorbeelden geven en /of laten zien dat ik deze bekwaamheidseisen beheers?
- Ben ik in staat tot transfer (toepassen van kennis in een nieuwe situaties)?
- Hoe verhoud ik me tot de vereiste bekwaamheidseisen?
- Ben ik in staat om per leeruitkomst een zelfbeoordeling te schrijven?

6. Richtlijn voor professionalisering tot expert assessor

Inleiding

Uit de ervaringen die zijn opgedaan met de certificering van assessoren blijkt dat de lat hoog ligt. Niet alle getrainde assessoren voldoen meteen aan de vereiste criteria. Voor hen is het van belang dat ze meer ervaring opdoen met het uitvoeren van assessments en dat zij deskundige feedback krijgen op hun werkwijze en aanpak daarin. Dit vraagt om een doordacht professionaliseringsprogramma, waarin assessoren zich doelgericht ontwikkelen tot gecertificeerd assessor. Het management ondersteunt en faciliteert dit programma.

6.1 Het professionaliseringsprogramma voor assessoren

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de certificering bedoeld is om vast te stellen of assessoren de vereiste kwaliteit kunnen leveren bij de uitvoering van hun taken. Het afnemen van het criteriumgericht interview (CGI) en eventueel het afnemen van een praktijkbezoek is een complexe toetsvorm waarbij de uitkomst in veel gevallen niet zwart of wit is. De assessoren bevragen de studenten over hun persoonlijke professionele ontwikkeling tot docent. Wanneer assessoren deskundig zijn en over de juiste vaardigheden beschikken en die ook op het juiste moment inzetten, dragen zij bij aan de validiteit en betrouwbaarheid van assessments.

Met de flexibilisering van de deeltijd is de verwachting dat de kwaliteit van de assessoren een steeds grotere rol gaat spelen. De examencommissies wijzen de assessoren aan op basis van het assessorenprofiel (zie hoofdstuk 2.2.). Hiermee borgen we met elkaar dat de assessoren over de vaardigheden beschikken om op een goede en kwalitatieve manier assessments uit te voeren.

Eenmaal opgeleid als gecertificeerd assessor neem je deze kwaliteiten meteen mee in je eigen onderwijspraktijk, bijvoorbeeld in het kader van het begeleiden van studenten en collega's.

Deze assessorenkwaliteit is vastgelegd in het assessorenprofiel. Dit maakt het uitwisselen van assessoren tussen hbo-instellingen mogelijk. Wanneer het landelijk assessorenprofiel als standaard door de lerarenopleidingen wordt gehanteerd, is een voordeel dat de kwaliteit van assessoren uniform aangetoond kan worden.

Om vast te stellen waar de assessor zich bevindt t.o.v. het assessorenprofiel is de kwaliteitsrubriek criteriumgericht beoordelen ontwikkeld. De interventies van assessoren zijn geclassificeerd aan de hand van de verschillende gedragsindicatoren van het landelijk assessorenprofiel. De kwaliteitsrubriek maakt zichtbaar of en in welke mate de assessor op een transparante wijze en zo objectief mogelijk tot zijn beoordeling komt. De rubriek is zo neutraal mogelijk opgesteld vanuit het perspectief waar de assessor staat en wat hij doet. Hieronder is de gedragsindicator 'past verschillende vraag- en gesprekstechnieken op het juiste moment toe' weergegeven.

Te zien is dat er drie niveaus zichtbaar gemaakt zijn ongetraind, getraind en expert.

	Ongetraind	Getraind	Expert
<p>3. <i>Gesprekstechniek (STARRT, turbo, LSD, metacommuniceren, etc.)</i></p>	<p>De assessor is onbekend of onbewust bekwaam in het hanteren van gesprekstechnieken zoals STARRT, LSD die hij nodig heeft om de ontbrekende bewijzen op tafel te krijgen</p> <p>De S van Situatie komt soms aan bod, soms ook de A van Aanpak. Metacommunicatie wordt niet bewust ingezet als middel om tot beoordeling/verdieping te komen. Hetzelfde geldt voor Turbovragen.</p> <p>Resultaat:</p> <p>De student weet niet of hij op de goede weg is. Er komt geen reflectie op gang over het leerproces en er komt geen samenvatting als bewijs voor de beoordeling van de competentie.</p>	<p>De assessor luistert actief, vraagt door en vat samen (LSD).</p> <p>De assessor probeert d.m.v. vragen, samenvattingen of onderbrekingen de regie in het gesprek te houden.</p> <p>De assessor is bekend met methodieken als STARRT en Turbo en past die regelmatig toe om door te vragen op het handelingsrepertoire van de student in een concrete beroepssituatie.</p> <p>De assessor oefent met de rol van examiner/beoordelaar maar valt nog vaak terug in de meer volgzaamere rol van begeleider.</p> <p>Nog niet alle elementen van STARRT komen systematisch en consequent aan bod. Met name naar de R van Reflectie en/of Resultaat en naar de T van Transfer worden overgeslagen.</p> <p>Resultaat:</p> <p>De student krijgt veel ruimte voor uitweidingen. De assessor onderbreekt de student zelden of niet en de tijd wordt voor een groot deel gevuld met het bespreken van zaken die al in het portfolio stonden of die irrelevant zijn voor de beoordeling.</p>	<p>Luistert actief</p> <p>Hanteert geëigende gesprekstechnieken zoals STARRT om door te vragen naar concreet gedrag en naar denk- en beslisprocessen.</p> <p>Verkent de reikwijdte van competenties (transfer)</p> <p>Houdt regie in het gesprek (Luisteren-Samenvatten-Doorvragen)</p> <p>Past, indien nodig, de techniek van metacommuniceren toe op niveau van relatie en inhoud.</p> <p>Sluit aan bij student voor wat betreft taalgebruik en niveau van communiceren.</p> <p>Resultaat:</p> <p>Een gesprek met diepgang: de vereiste informatie voor competentiebeoordeling komt op tafel.</p>

		De student weet onvoldoende over zijn beheersingsniveau en over de kennis of vaardigheden, attitudes die bij het competentieniveau horen en die nog ontbreken.	
--	--	--	--

Om het doel te bereiken dat (EVC) assessments uitgevoerd worden door expert assessoren (assessoren zijn positief beoordeeld op het assessorenprofiel) is het van belang dat er binnen de lerarenopleidingen professionaliseringstrajecten worden opgezet die leiden tot certificering expert-assessoren.

Hieronder volgen twee professionaliseringstrajecten uit de praktijk. De voorbeelden laten zien hoe de assessorentraining toe leidt naar certificering van expert-assessoren.

6.2 Professionaliseringstraject tot expert assessoren

Voorbeeld 1: Trainingsopzet

Training	Inhoud
Dagdeel 1	<ul style="list-style-type: none"> • Oriëntatie op gehele training • Assessorenprofiel • Samenstellen en werken met eigen assessorendossier
Dagdeel 2	<ul style="list-style-type: none"> • Criteriumgericht interview (CGI) • Assessorendossier centraal • Authentiek oefenen
Dagdeel 3	<ul style="list-style-type: none"> • Afname van EVC-assessment met geanonimiseerd studentenmateriaal en acteur • Cyclus doorlopen: beoordelen studentenmateriaal, intersubjectieve afstemming vragen, CGI, intersubjectieve beoordeling en terugkoppeling
1^e Assessmentperiode 'proef'	<ul style="list-style-type: none"> • Waar mogelijk koppeling aan ervaren assessor • Afname EVC-assessment met echte studenten, minimaal 2
Dagdeel 4	<ul style="list-style-type: none"> • Eigen ervaringen met assessor als reflecteerder op eigen beoordelingskwaliteiten • Rapporteren • Oriëntatie op certificeringstraject
2^e Assessmentperiode	<ul style="list-style-type: none"> • Assessor is volwaardig inzetbaar in eigen opleiding • Eigen video-opname maken
Collegiale consultatie	<ul style="list-style-type: none"> • Onder begeleiding van een trainer/expert vindt er collegiale consultatie (groepjes van max 4) plaats • Eigen CGI-opnames bekijken • Feedback/feedforward krijgen/geven op CGI opnames
Individuele feedback	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens een CGI-assessment kijkt er een trainer/expert mee en bekijkt het gehele traject en geeft feedback/feedforward. • De trainer/expert geeft advies over het wel/niet aanvragen van de certificering
Certificering	<ul style="list-style-type: none"> • Bij positieve advies aanvragen van certificering • Beoordeling door onafhankelijke expert (buiten de eigen organisatie/faculteit)

Organisatorische aspecten training voorbeeld 1

Planning	<ul style="list-style-type: none"> • Tussen dagdeel 1 en dagdeel 4 zitten vier maanden. • Totale traject van begin t/m beoordeling: minimaal 8 maanden.
Tijdsbesteding trainer	t/m dagdeel 4: 24 uur
Tijdsbesteding trainer/expert collegiale consultatie	4 uur
Tijdsbesteding trainer/expert individuele feedback	4 uur
Tijdsbesteding deelnemer	45 uur (assessments na dagdeel 4 niet meer mee berekend)

Voorbeeld 2: Trainingsopzet

Training	Inhoud
Dag 1 (2 dagdelen)	<ul style="list-style-type: none"> • Oriëntatie op gehele training • Assessorprofiel - kader • Uitleg assessmentprocedure • De basisvaardigheden assessor • Beoordelaarsvalkuilen • Invullen eigen ontwikkelscan
Assessmentperiode	<ul style="list-style-type: none"> • Gekoppeld aan een ervaren sr. expert-assessor • Uitvoeren van 2 assessments (CGI + Praktijkbezoek) o.l.v. de sr. expert-assessor • Cyclus doorlopen: beoordelen kandidatenmateriaal, intersubjectieve afstemming vragen, CGI en Praktijkbezoek, intersubjectieve beoordeling en terugkoppeling • Eigen video-opname maken • Twee rapportages schrijven
Dagdeel 2	<ul style="list-style-type: none"> • Collegiale consultatie (groepjes van max 4) • Eigen CGI-opnames bekijken • Feedback/feed forward krijgen/geven op CGI opnames
Afsluiting	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van gekregen feedback/feed forward van collega's en de sr. expert-assessor reflecteren op eigen ervaringen en eigen beoordelingskwaliteiten. • Deze verwerken in het assessorendossier. • Aanleveren assessorendossier, twee geschreven rapportages, beoordeling van assessorvaardigheden door expert-assessor (volgens kwaliteitsrubriek criteriumgericht beoordelen I. Oudkerk Pool) en CGI-opnames. • Definitieve beoordeling op basis van bovenstaande elementen en de beoordeling van de rapportagevaardigheden door de trainer/bureau. • Certificering geschiedt bij een voldoende beoordeling van: <ul style="list-style-type: none"> ○ het assessorendossier en bewijsmaterialen ○ assessorvaardigheden ○ rapportagevaardigheden ○ volledige aanwezigheid bij dag 1 en dagdeel 2.

Organisatorische aspecten training voorbeeld 2

Planning	<ul style="list-style-type: none">• Tussen dag 1 en uitvoeren assessments zit 1 maand.• Uitvoeren 2 assessments duurt 2 weken.• Tussen uitvoer assessments en dagdeel 2 zit 1 maand.• Totale traject van begin t/m certificering duurt 4 maanden
Tijdsbesteding trainer	<ul style="list-style-type: none">• Training en voorbereiding dag 1: 10 uur• Screening en feedback rapportages: 2 uur• Training en voorbereiding dagdeel 2: 5 uur• Beoordeling totale assessorendossier: 2 uur Totaal: 19 uur
Tijdsbesteding sr. expert-assessor	<ul style="list-style-type: none">• Bespreken en beoordelen voorbereiding assessor in opleiding: 2 uur• Beoordeling assessorvaardigheden en feedbackgesprek voeren: 2 uur Totaal: 4 uur
Tijdsbesteding deelnemer	40 uur (inclusief uitvoeren twee assessments)

6.3 Doelstellingen

1. In studiejaar 2021-2022 maken lerarenopleidingen afhankelijk van het eigen opleidingsniveau van de assessoren (waar bevinden de assessoren zich t.o.v. het assessorenprofiel) tot een realistische uitwerking van een professionaliseringsplan om te komen tot expert assessoren.
2. In studiejaar 2022-2023 of 2023-2024 (afhankelijk van de beginsituatie) worden de (EVC) assessments uitgevoerd door twee assessoren waarvan één assessor is opgeleid tot expert assessor volgens het assessorenprofiel.
3. In studiejaar 2024-2025 worden alle (EVC) assessments uitgevoerd door twee assessoren die zijn opgeleid tot expert-assessor volgens het assessorenprofiel. Waarbij één van de assessoren van de opleiding komt en de andere assessor uit het werkveld.

Hoofdstuk 7 Addendum voor de Examencommissies

7.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over de rol van de examencommissie in relatie tot het EVC-Assessment, de EVC-Intaker, de EVC-Assessor en de student.

De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de Onderwijs- en Examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. In de [Handreiking examencommissies 2021](#) staat dan ook: “In de bewaking van de kwaliteit van de diplomaverlening speelt de examencommissie een cruciale rol”.

Examencommissies hebben een borgende taak. Dat betekent dat zij, conform de WHW, handelen op basis van het beleid dat het instellingsbestuur heeft vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling. Van belang is dat afspraken helder zijn voor zowel studenten, opleiders, EVC-Assessoren en EVC-Intakers. Eén van die afspraken betreft het landelijk geharmoniseerde vrijstellingenbeleid, vastgesteld door het Landelijk Overleg Examencommissies (LOEx).

Wat is dus belangrijk voor de examencommissie?

- De vertaling van het EVC-Assessment naar het studieplan van de student
- De onderwijs- en examenregeling (OER)
- Vrijstellingenbeleid

7.2 De vertaling van het EVC-Assessment naar het studieplan van de student.

De student doorloopt de route die weergegeven is in procesfase 5 van hoofdstuk 1 paragraaf 1; EVC-Assessmentfase.

Bij processtap 5 kan de examencommissie (delen van) het studieplan, dat opgesteld wordt n.a.v. het EVC-Assessment, valideren c.q. vrijstellen.

Voorafgaand aan deze procedure wijst de examencommissie de EVC-Assessoren aan.

Voorafgaand erkent de examencommissie de intaker.

De lengte van de Assessment-procedure is max. 30 werkdagen.

Toelichting:

Is de inschatting van de EVC-Intaker dat een student op basis van EVC ook aan kan tonen dat hij de eenheid van leeruitkomsten beheerst, dan legt de student een EVC-Assessment af dat na de poort kan leiden tot erkenning van EVC. In dit assessment beoordelen twee - tot EVC-Assessoren geschoolde - examinatoren of de student aantoont in hoeverre hij aan de bekwaamheidseisen voldoet. Als de examencommissie het advies van de assessoren overneemt, "valideert" de examencommissie de eenheid van leeruitkomsten. In juridische zin verleent de examencommissie hiermee een vrijstelling. Dat wil zeggen dat de student het tentamen of een tentamen dat aan de eenheid van leeruitkomsten is verbonden niet hoeft af te leggen. De "validering van de eenheid van leeruitkomsten" wordt als vrijstelling van het tentamen van de eenheid van leeruitkomsten op de gebruikelijke manier vastgelegd in het Student-Informatiesysteem van de instelling.

Werkt de opleiding nog niet met leeruitkomsten, dan adviseert de EVC-Intaker of de student in aanmerking zou kunnen komen voor vrijstelling van een tentamen dat verbonden is aan een onderwijseenheid. De EVC-Intaker kan een dergelijk advies opnemen in een Concept-Studiecontract en vervolgens ter beoordeling voorleggen aan de examencommissie, die dan vrijstelling kan verlenen. De EVC-Intaker maakt het advies tot vrijstelling(en) op grond van door het instellingsbestuur en de examencommissie vastgelegde regels waarin het vrijstellingenbeleid is verwoord. Het vrijstellingenbeleid komt tot stand in nauwe samenwerking tussen examinatoren vanuit hun inhoudelijke deskundigheid en examencommissie vanuit haar borgende taak en bevoegdheid tot het verlenen van vrijstellingen.

7.3 De Onderwijs- en examenregeling (OER)

De OER geeft informatie over de inhoud van de opleiding en beschrijft de rechten en plichten van de instelling en de student. Een van de verplichte onderdelen die het instellingsbestuur in de OER opneemt betreft:

*"de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, dan wel voor buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden, vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens"*³

In aanvulling op de bepalingen in de OER, kan de examencommissie zelf haar eigen regels opstellen met betrekking tot de uitvoering van de taak 'het verlenen van vrijstellingen'.⁴ De in deze handreiking voorgestelde EVC-Procedure komt in aanmerking voor opname in eigen regels van de examencommissie, omdat het regels betreft die gaan over de uitvoering van de taak 'het verlenen van vrijstelling'.

³ Artikel 7.13 lid 2 sub r WHW.

⁴ Artikel 7.12b lid 3 juncto lid 1 sub d WHW.

Samenvattend onderscheiden we twee routes:

- a. opleidingen die wel en
 - b. opleidingen die (nog) niet met leeruitkomsten werken.
-
- a. Opleidingen die met leeruitkomsten werken, bieden aankomende studenten een EVC-Assessment aan. Dit kan voor de poort. Aankomende studenten kunnen leeruitkomsten aantonen, zowel op basis van diploma's als door het overleggen van bewijzen van eerder verworven competenties. De uitkomsten van het EVC-Assessment vormen het 'onderzoek' waarover de WHW spreekt als het gaat over de gronden voor het verlenen van vrijstellingen (na inschrijving van de student). De examencommissie kan immers op basis van 'gedegen onderzoek' vrijstellingen verlenen. Het EVC-Assessment vormt het onderzoek. Een tweede mogelijkheid is dat een opleiding alleen naar de getuigschriften kijkt en op basis daarvan de examencommissie vraagt vrijstellingen te verlenen. De opleiding kan dan ná de poort de student aanbieden om leeruitkomsten aan te tonen. Op dat moment krijgt de student dan geen vrijstelling voor die leeruitkomst maar krijgt een beoordeling. Dit doet de examinerator.
 - b. Opleidingen die (nog) niet met leeruitkomsten werken volgen dezelfde procedure en kunnen via de EVC-Intaker ook aankomende studenten een EVC-Assessment aanbieden. Studenten kunnen geen leeruitkomsten aantonen maar wel competenties laten zien. De EVC-Assessor kan op basis daarvan een voorstel voor het verlenen van vrijstellingen aan de examencommissie doen. Voor het afleggen van het EVC-Assessment zoals in deze handreiking beschreven wordt slechts eenmaal de gelegenheid geboden.